

ඇමිනෙස්ටි ඉන්ටර්නැෂනල් සෞදි අරාබියානු රජයෙන් ඉල්ලා සිටිනුයේ එම රටවල ඇති අපරාධ දණ්ඩ හිති සංග්‍රහයේ අති මරණ දඬුවම පිළිගත් ජාත්‍යන්තර හිති අනුව නෛතිකමය හා ප්‍රායෝගික වශයෙන් විපරිවර්තනය කොට ජාත්‍යන්තර හිතිය අනුව ක්‍රියාකරන ලෙසයි.

ලැබීමෙන් පසු පාපොච්චාරනය කළ බව කියැවේ. ඔහු මිනි මරුණම් සඳහා වැරදිකරු විය. එබැවින් ඔහුට සති කීපයකින් මරණීය දණ්ඩනය ලැබීමට ඉඩකඩ තිබේ. දාහක් වියැත සුල්තාන් බාල වියේ කාරයෙකු ලෙස මරණීය දණ්ඩනය පැනවිය නොහැකි උසාවියකින් නඩුව විභාග කිරීමෙන් පසු කස පහර ලැබීමට හා වසරක සිර දඬුවම් ලැබීමට නියම විය. එහෙත් මෙම නඩු විභාගය තවමත් පැවැත්වෙන බැවින් නැවත විභාග කොට මරණ දණ්ඩනය පැනවිය හැකි උසාවියකට භාර විය හැක. එනම් සුල්තාන් හටද මරණීය දණ්ඩනය ලැබීමේ අවදානමක් පවත.

වෙනසක් සඳහා කාලය එළඹ ඇත

සෞදි අරාබියානු රටවල් වල ක්‍රියාත්මක වන අපරාධ හිතිය වෙනස් කිරීමේ හෝ ලිහිල් කිරීමේ කාලය එළඹ ඇත. එය ජාත්‍යන්තර හිති තත්වයන්ට අනුකූලව වෙනස් විය යුතු කාලය එළඹ ඇත. ඇමිනෙස්ටි ඉන්ටර්නැෂනල් සෞදි අරාබියානු රජයෙන් ඉල්ලා සිටිනුයේ එම රටවල ඇති අපරාධ දණ්ඩ හිති සංග්‍රහයේ අති මරණ දඬුවම පිළිගත් ජාත්‍යන්තර හිති අනුව නෛතිකමය හා ප්‍රායෝගික වශයෙන් විපරිවර්තනය කොට ජාත්‍යන්තර හිතිය අනුව ක්‍රියාකරන ලෙසයි.

Amnesty International,
International Secretariat, Peter Benenson House
1 Easton Street, London WC1X 0DW
United Kingdom
www.amnesty.org

Index: MDE 23/031/2008
October 2008

හාදි අල්මුට්ටා

1994 වසරේදී, හාදි අල්මුට්ටා නම් සවුදි ජාතිකයා, ඉස්ලාමීය හිතිය හා ශරියා හිතියට පටහැනි මත ප්‍රකාශ කිරීම හේතුවෙන් අත්අඩංගුවට ගන්නා ලදී. ඔහුට 1997 වසරේදී මරණීය දණ්ඩනය නියමවිය. ඉන් වසර දහයකට පසු එනම් 2007 වසරේදී ජුලි මාසයේ, සවුදි අරාබියානු බලධාරීන් විසින් ඔහුට පූර්ණ සමාවක් ලබාදීමට යන බවට ඇමිනෙස්ටි ඉන්ටර් නැෂනල් සංවිධානයේ නිලධාරීන්ට තොරතුරු ලැබිණ. එහෙත් එම අපේක්ෂාවන් කඩවූයේ ඔහු තවදුරටත් මරණ දණ්ඩනයට යටත්ව සිටින බව පැහැදිලි වීමෙනි. අදටත් එනම් අත්අඩංගුවට පත්වී වසර 14ක් ගතවීමත් පසු හා මරණ දඬුවම නියමවී වසර 11 කින් පසුවද හාදි අල් මුට්ටා ගේ ඉරනම පිළිබඳව අවිනිශ්චිතය. සවුදි අරාබියේ නජරාන් මධ්‍යම සිරගෙදර සිටින ඔහු තමා මරණයට ලක්වීම හෝ නොවීම

© Private

පිළිබඳ නොදනී හාදි අල්මුට්ටාට 1997 වසරේදී මරණීය දණ්ඩනය නියමවිය.

හාදි අල්මුට්ටාට 1997 වසරේදී මරණීය දණ්ඩනය නියමවිය.

යෝජනාවන්

ඇමිනෙස්ටි ඉන්ටර් නැෂනල් සංවිධානය සෞදි අරාබියානු රජයෙන් ඉල්ලා සිටිනුයේ

- 2007 දෙසැම්බර් මස පැවත එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ සම්මේලනය ඉල්ලා සිටි ආකාරයට මරණ දණ්ඩනයට ලක් කිරීම් වහාම තාවකාලිකව නවත්වන ලෙස.
- දිළිමයිත් හට මරණ දණ්ඩනය නියම කිරීම ළමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රකාශයේ 37 වන වගන්තියට අනුව වහා නතර කරන ලෙස.
- මරණ දණ්ඩනය ලැබීමට සුදුසු යැයි සැලකෙන වැරදි ප්‍රමාණයක් මානුෂ්‍යත්වයට පහත හෙලා මරණ දණ්ඩනය සම්බන්ධව තිබෙන හිත මාලාවන් එක්සත් ජාතීන්ගේ හිත රෙගුලාසි වලට ගැලපෙන අන්දමට සකසා , මරණ දණ්ඩනයට ලක්වූවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සුරැකීමට ක්‍රියාකරන ලෙස (එක්සත් ජාතීන්ගේ ආර්ථික හා සමාජීය ප්‍රවේශය 1984 / 50 25 මැයි 1984) සහ.
- මරණ දඬුවමට නියමවී සිටින සියළුම සිරකරුවන්ගේ නඩු එම දඬුවම ලිහිල් කරන අරමුණින් නැවත විභාග කිරීම.

යුක්තිය අවමන් කිරීම
සෞදි අරාබියේදී, මරණ දඬුවමට ලක්වූ මිනිසුන්?

AMNESTY INTERNATIONAL

පසුගිය වසර දෙක තුළ සවුදී අරාබියේ මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක කිරීම පැහැදිලි ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත. 2007 වසරේදී මරණීය දණ්ඩනයට ලක් වූවන්ගේ සංඛ්‍යාව අවම වශයෙන් 158කි. එය 2006 වසරේ සංඛ්‍යාව මෙන් හතර ගුණයක් වන අතර 2006 වසරේ මුල් මාස හයේදී පුද්ගලයන් 66 දෙනෙක් මරණයට ලක් කරන ලදී. (මරණ 2007 ජුනි මස පේඩා නගරයෙහි අධිකරණයක් මගින්) මරණ දණ්ඩනයට නියම කරනු ලබන්නේ ඉතා දීර්ඝ හා රහසිගතව පවත් වන්නා වූ නඩු විභාගයකින් අනතුරුවය. මෙම නඩු මාලාව වරදකරු යැයි සැළකෙන පුද්ගලයන්ට පමණක් නොව ඔවුන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන්ටද මහත් වේදනාවකි. මෙයට ගොදුරු වන පුද්ගලයන් බොහොමයක් මරනයට ලක්වන අතර ඔවුන් මෙම දඬුවම ලබන්නේ ප'චණ්ඩිකාරී නොවූ හෝ නිශ්චිත ලෙස ප්‍රකාශයට පත් නොකරන ලද වැරදි සඳහාය. ඔවුන් සඳහා කෙටි නඩු විභාගයක් ලැබෙන අතර බොහෝවිට නීතිඥයෙකුගේ සහායද නොලැබෙයි. එබැවින් නීතිය නිසියාකාරව ක්‍රියාත්මක නොවීමට විරුද්ධව රැකවරණයක් නොලැබෙයි. මෙසේ මරණීය දණ්ඩනයට නියම වූවන් නිසලතා දැමීමට ලක්වන අතර මෙය බොහෝවිට ප'සිද්ධි ස්ථානයක සිදුවෙයි.

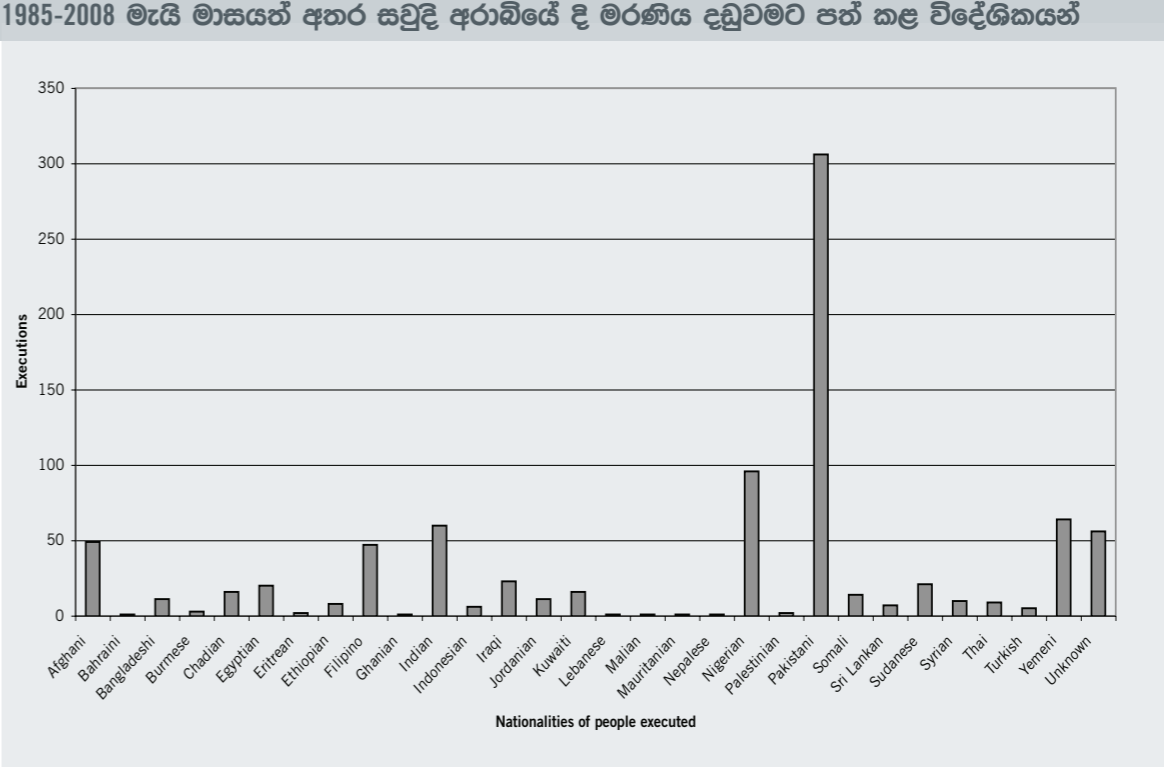
අසරණ සංකම්ණකයින් රැකගැනීමට කිසිවෙක් නොමැති
 පසුගිය වසර 23 තුළ මරණ දණ්ඩනයට ලක්ව පිටින අහිමි වූවන්ගෙන් අඩකටත් වැඩි ප'මාණයක් එහිම පුද්ගලයින් 300 ක් පමණ විදේශීය ජාතිකයින්ය. මින් බොහොමක් දිළිඳු හා දියුණු වෙමින් පවත්නා ආසියානු හා අප්කානු රටවලින් පැමිණි සේවකයින්ය බොහෝවිට මරන දඩුවම නියම කළහැකි වැරදි සඳහා වේදනා ලැබුවන් හට නීතිමය උපදෙස් හෝ රැකවල් නොලැබෙයි. එමෙන්ම ඔවුන්ගේ රටවල්වල රජයන්ද ඔවුන්හට සාධාරණ නඩු විභාගයක් හා අභියාචනාවක් ලැබේද යන්න පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා නිසි මැදිහත් වීමක් නොකරයි. සංකම්ණ සේවකයින් සවුදී අරාබියාවේ තිබෙන රහස්‍යවූ කෙටිවූත් නීති ක්‍රියාවට ගොදුරු වෙයි. එමෙන්ම මරණයට නියම වූ සවුදී ජාතිකයින් හට මෙන් නොව මෙම සංකම්ණයන් හට සමාවක් ලැබීමද බොහෝදුරට සිදු නොවෙයි. විදේශීය රටක තනිවී තම පවුලෙන් පිහිටිකද නොමැතිව, සිටින මොවුන්ගේ නඩු අරාබි භාෂාවෙන් භාෂා පරිවර්තකයෙකුගේ සහාය නොමැතිව විභාගයට ගැනේ. මොවුන්ට එම ක්‍රියාවලිය නොපැහැදිලි අතර අවසානයේදී තමන් මරණීය දණ්ඩනයට නියම වූ බව පවා ඇතැමෙක් නොදනී. සැබැවින්ම සමහර පුද්ගලයින් මේ බව දැනගනු ලබන්නේ ඔවුන් මරණයට ලක්වන දින උදෑසනයි.

සවුදී අරාබි සහ විදේශීය කාන්තාවන්ද මෙම අසාධාරණයට ලක්වේ. ඇමෙරිකානු ඉන්ටර් නැෂනල් වාර්තා වලට අනුව 1990 සිට කාලය තුළ අවම වශයෙන් කාන්තාවන් 40කට පමණ සෞඳ්‍ය අරාබියාව තුළ මරණ දණ්ඩනයට ලක්වීම හේතුවෙන් පිටින අහිමි වී ඇත. එයින් සියයට 40 ක් වරදකරුවන් වී ඇත්තේ මාරක අවසානයක් නොතිබූ වැරදි සඳහාය. මෙම 40 දෙනාගෙන් වැඩි ප'මාණයක් දියුණු වෙමින් පවතින රටවලින් පැමිණි සේවිකාවන්ය. සවුදී අරාබියානු සමාජයෙහි ලිංගික විර්ගීකරණයෙහි ප'බල වෙන්කර තැබීමක් තිබුනද නීතිය හා ගැටෙන කාන්තාවන් අත්අඩංගුවට ගැනීම, ප'ශ්ච කිරීම හා තීන්දු ලබාදීම සිදුකරනුයේ පුරුෂයින් විසිනි. මෙහි තිබෙන්නාවූ හිරිහැරකාරී ස්භාවය තර්ජනාත්මක බව හා බියගැන්වීම මොවුන් නොතකති.

හල්මා නිසා කාදර් මෙවැනි එක් අයෙකි. ශ්‍රී ලාංකීය කාන්තාවක් වන ඇය 2005 නොවැම්බර් මස අත අඩංගුවට ගන්නා ලදී. 2007 ජුනි මස පේඩා නගරයේ අධිකරණයක් මගින් ඇයටල ඇගේ ස්වාමි පුරුෂයා වන ඉන්දීය ජාතික නෞෂාද් හසා කාදර් සහ ශ්‍රී ලාංකීය, කේ. එම්. එස්. බණ්ඩාරනායක යන පුද්ගලයන් හට මරන දඬුවම නියම කරන ලදී. මොවුන් වැරදි කරුවන් වූයේ නිවාස මංකොල්ලයක් අතරතුර එම නිවසේ කාන්තාව සාතනය කිරීම

යන ජාති ජාතිකයෙක් වන මොවුන් දෙදෙනා 17 වැනි විශේ පසු විය. වැරදි කරන අවස්ථාවේ වයස අවුරුදු 18 අඩු පුද්ගලයින් මරන දණ්ඩනයට ලක් කිරීම තහනම් කෙරෙන ළමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප'ඥාප්තියට යටත් වීමට සෞඳ්‍ය අරාබියාව බැඳී සිටියද මොවුන් දෙදෙනා හටම මරන දණ්ඩනය නියම කරන ලදී.

ර්සා බින් මුහාමද් උමාර් මුහාමද් යන දැඩි ජාතිකයෙක් වන මොවුන් දෙදෙනා 17 වැනි විශේ පසු විය.

හේතුවෙනි. මොවුන්ගේ නඩු විභාගය අභියාචනා අවස්ථාවේ තිබෙන අතර ඒ පිළිබඳ වැඩි තොරතුරක් නොලැබෙන අතර මොවුන් මරන දණ්ඩනයට නියම වීමට ප'බල අවධානමක් ඇත.

ළමයින් වුවද අත් නොහරි
 ළමයින් සඳහා මරණ දණ්ඩනය පැනවිය නොහැකි රැකවල් ක්‍රියාත්මක සවුදී අරාබියාවේ නැත. බොහෝ ළමුන් පිළිබඳ වයස තීරණය කිරීමේ අයිතිය විනිසුරුවන් හට පැවරෙන අතර එමගින් අපරාධයේ වගකීම ගතයුතු වයසද තීරණය කළහැක. එසේ ඔවුන්ගේ අතිමතය පරිදි තීරණ ගැනීමේ හැකියාව හේතුවෙන් නයානක ප'ච්චල තිබිය හැක. 2008 පෙබරවාරි මදීනා උසාවිය මගින් තරුණයින් පස්දෙනෙකුට දඬුවම් පැමිණවීය. ඔවුන් අත්අඩංගුවට ගනු ලැබූයේ සොරකම් හා පහරදීම් සම්බන්ධයෙනි. නඩු තීන්දුවට අනුව ඔවුන්ගේ වරද ශරියා නීතිය යටතේ එන ලෝකය මත අශිෂ්ඨ ක්‍රියාවක් සමාන අශිෂ්ඨ ක්‍රියාවක් කිරීම යන්නට සමාන

“මගේ පුතා දිළිඳු හා නුගත් කෙනෙක් වීම සහ අරාබි භාෂාව නොදැන සිටීම නිසාත් සිදුවන දේ දැන ගෙන සිටියේ නැහැ. රහස්ම අධිකරණය වෙත යනකම්ම නිදොස් බවම ඔප්පු කිරීමට අවශ්‍ය දැනුම ඔහු සතුව නොතිබිණ. මහළු වී අසනීපයෙන් සිටින මාද, ඔහුගේ බිරිඳ හා වයස හතරක් වන ඔහුගේ දියණිය රැකබලා ගත්තේ ඔහුයි. අප ජීවත් වූයේ ඔහුගෙන් යැපීමෙනි.”

මත් කුඩු සම්බන්ධ වරදකට මරණීය දණ්ඩනය නියම ලැබ සිටින සිරකරුවකුගේ මවකල සවුදී අරාබියේ අබිදුඅල්ලා රජුගෙන් සමා අයදීන්හට ලියූ අභියාචනාවක්

විය. මෙම වැරදි සිදුකරන අවස්ථාවේදී ඔවුන් දෙදෙනෙකුගේ වයස අවුරුදු දහ අටට අඩු විය. සුල්තාන් බින් සුලෙයිමාන් බින් මුස්ලිම් අල් මුවාද් සවුදී ජාතිකයෙක් හා ඊසා බින් මුහාමද් උමාර් මුහාමද් යන දැඩි ජාතිකයෙක් වන මොවුන් දෙදෙනා 17 වැනි විශේ පසු විය. වැරදි කරන අවස්ථාවේ වයස අවුරුදු 18 අඩු පුද්ගලයින් මරන දණ්ඩනයට ලක් කිරීම තහනම් කෙරෙන ළමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප'ඥාප්තියට යටත් වීමට සෞඳ්‍ය අරාබියාව බැඳී සිටියද මොවුන් දෙදෙනා හටම මරන

දණ්ඩනය නියම කරන ලදී. කැනේඩියානු ජාතිකයෙක් වන සුල්තාන් කොනේල් අත් අඩංගුවට ගනු ලැබූයේ ඔහුගේ සොහොයුරු මොහොමඩ් හා තවත් පුද්ගලයෙකු ද සමගය. 2008 ජනවාරි මස පාසල් භූමියකදී සිදුවූ ආරවුලක් අතරතුර සිදුවූ සිරියානු ජාතික තරුණයෙකුගේ මරණය. සම්බන්ධයෙන් මොවුන් අත්අඩංගුවට ගන්නා ලදී විසිතුන් හැවිරිදි වැඩිමහල් සොහොයුරා මොහොමඩ් කොනේල්, ප'ශ්ච කරප්තන්ගේ අත් පා පහරවල්

ර්සා බින් මුහාමද් උමාර් මුහාමද්

© Private

2008 පෙබරවාරි මදීනා උසාවිය මගින් තරුණයින් පස්දෙනෙකුට දඬුවම් පැමිණවීය. ඔවුන් අත්අඩංගුවට ගනු ලැබූයේ සොරකම් හා පහරදීම් සම්බන්ධයෙනි. නඩු තීන්දුවට අනුව ඔවුන්ගේ වරද ශරියා නීතිය යටතේ එන ලෝකය මත අශිෂ්ඨ ක්‍රියාවක් සමාන අවස්ථාවේදී ඔවුන් දෙදෙනෙකුගේ වයස අවුරුදු දහ අටට අඩු විය. සුල්තාන් බින් සුලෙයිමාන් බින් මුස්ලිම් අල් මුවාද් සවුදී ජාතිකයෙක් හා ඊසා බින් මුහාමද් උමාර් මුහාමද්